

Dyslektyk w domu - diagnoza i pomoc

Dla wielu osób, zarówno nauczycieli jak i rodziców, dysleksja jest wciąż niezgłębionym i bagatelizowanym tematem, skutkiem czego jest brak zrozumienia i pomocy dla dzieci dyslektycznych i ich rodziców. Szacuje się, że dysleksja dotyka 10 %-15 % uczniów, co oznacza, że niemal w każdej klasie był, jest lub będzie jakiś dyslektyk.

Pojęcie dysleksji

W literaturze fachowej definiuje się dysleksję jako zespół zaburzeń występujących w procesie uczenia się, czytania i pisania u dzieci o prawidłowym rozwoju umysłowym. U podstaw rozwoju dysleksji leży nieprawidłowe funkcjonowanie układu nerwowego tzn. zaburzenia pracy lewej półkuli mózgowej odpowiedzialnej m.in. za czytanie, pisanie, logikę i racjonalne myślenie. Dysleksja może być dziedziczna, dlatego występuje ona niezależnie od stosowanych metod nauczania, inteligencji ucznia czy otoczenia społeczno – kulturowego. Warto zaznaczyć, że dysleksja może rozwijać się już w okresie ciąży, np. z powodu nadużywania używek, leków, stresu i złego odżywiania lub komplikacji przy porodzie naturalnym.

Rodzaje dysleksji

Ogólnym pojęciem dla określenia specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania jest *dysleksja rozwojowa*. Możemy wyróżnić kilka rodzajów tych trudności:

- *dysleksja* – trudności w czytaniu,
- *dysortografia* – trudności w opanowaniu poprawnej pisowni (w tym błędy ortograficzne),
- *dysgrafia* – tzw. „brzydkie”, niestaranne pismo,
- *dyskalkulia* – trudności w liczeniu,
- *dysfonia* – ciche, niewyraźne mówienie.

Warto zauważyć, że w/w typy dysleksji rozwojowej występują w różnym nasileniu od łagodnego do ciężkiego typu. Dziecko może mieć wszystkie typy jednocześnie bądź tylko niektóre. Im wcześniej zostaną zdiagnozowane i objęte specjalną opieką, tym łatwiej będzie zapobiec ich trudnościom szkolnym.

Objawy – czyli co powinno zaniepokoić

Do typowych symptomów dysleksji, jakie mogą ujawnić się już w okresie niemowlęcym, przedszkolnym i wczesnoszkolnym należą: opóźniony i słaby rozwój mowy - trudności z wypowiedzeniem złożonych wyrazów, zapamiętywaniem nazw, piosenek, wierszyków, trudności z

podzieleniem wyrazu na głoski i sylaby, niechęć do rysowania, układanek, zabaw ruchowych, trudności z odtwarzaniem wzorów graficznych, mylenie prawej i lewej ręki, pierwsze trudności w nauce czytania.

Jednakże pełne rozpoznanie i diagnoza dysleksji możliwe są **dopiero u starszych dzieci**. Do typowych objawów dysleksji w wieku szkolnym należą:

- brzydkie pismo, niezdarny rysunek,
- trudności w przepisywaniu i pisaniu ze słuchu,
- liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne,
- wolne tempo pisania i czytania,
- trudności w analizie wyrazowej: mylenie liter podobnych pod względem kształtu (np. *p-b*, *m-n*), mylenie liter odpowiadających głoskom podobnym słuchowo (np. *t-d*, *s-z*), trudności ze zmiękczeniami (np. mylenie *si-ś*, *zi-ź*), opuszczanie, dodawanie, przestawianie liter,
- błędy w czytaniu (zamiana, opuszczanie liter w wyrazach i całych wyrazów, zgadywanie),
- trudności w dzieleniu wyrazów na sylaby.

Jak pomóc uczniowi dyslektycznemu?

W pracy z uczniem dyslektycznym należy uświadomić sobie, iż dysleksja nie jest chorobą, nie można więc jej wyleczyć ani z niej wyrosnąć. Jeżeli wcześniej zdiagnozujemy dysleksję u dziecka, wówczas możemy mu pomóc poprzez stymulowanie jego rozwoju intelektualnego, np. terapię w poradni. Jednak najistotniejszą kwestią pomyślnego rozwoju dziecka dyslektycznego jest stworzenie atmosfery akceptacji i życzliwości, ponieważ taki uczeń jest często narażony na brak zrozumienia i wsparcia w środowisku szkolnym. Ponadto stała współpraca rodziców, szkoły, poradni umożliwia prawidłowy rozwój ucznia i niweluje jego dysfunkcje i braki.